

saapunut sähköpostitse 5.5.2019 klo 23.10

Rovaniemi 6.5.2019

OIKAISUVAATIMUS

Rovaniemen koulutuskuntayhtymän johtajan 24.4. Nro A/10/2019 /Lapin koulutuskuntayhtymän hallituksen 2.5. § 49 vahvistamaan päätökseen koskien Lapin ammatillisen koulutuskeskus REDU:n toimialarakennetta,

Rovaniemen koulutuskuntayhtymän johtajan 24.4.2019 tekemällä ja hallituksen 2.5.2019 vahvistamalla päätöksellä Lapin urheiluopistossa järjestettävä ammatillinen koulutus on irrotettu valtakunnallisille liikunnan koulutuskeskuksille annetusta tehtäväkokonaisuudesta, johon kuuluvat ammatillinen koulutus, vapaa sivistystyö sekä maksullinen palvelutoiminta.

Päätös on ristiriidassa

1. valtakunnallisten liikunnan koulutuskeskusten toimintaidean ja tehtäväkokonaisuuksien kanssa
2. Rovaniemen koulutuskuntayhtymän 1.6.2017 päivitetyn perussopimuksen kanssa
3. Rovaniemen koulutuskuntayhtymän 15.6.2017 § 7 hyväksytyyn hallintosäännön kanssa

Lisäksi päätös vaikeuttaa opiston sisäistä, eri osastojen/sektoreitten toimintaa ja sekoittaa entisestään toiminnan kehittämistä, kokonaisohjausta, markkinointia ja ulkoista kuvaa.

Perustelut

1. Opetus- ja kulttuuriministeriön asiakirjoissa todetaan, että urheiluopistot ovat vapaan sivistystyön oppilaitoksia ja liikunnan koulutuskeskuksia. Ne järjestävät **liikunta-alan ammatillista perus- ja lisäkoulutusta** sekä vapaatavoitteista koulutusta aikuisille ja nuorille. Osa opistoista on mukana urheiluakatemiaverkostossa ja toimii urheilijoiden valmennuskeskuksena. **Koulutustehtävän perusteella opistot saavat valtionrahoitusta.** Se osoitetaan valtionosuuksina, jotka katetaan pääosin veikkausvoittovaroista.

Urheiluopistojen **koulutus on järjestetty internaattipedagogiikan avulla, joka on ainutlaatuinen ja erilainen tapa toteuttaa kasvatusta ja opetustyötä.** Tässäkin mielessä se eroaa muusta REDU:n tarjoamasta ammatillisesta koulutuksesta.

2. PWC on Urheiluopistoyhdistyksen pyynnöstä tehdyssä arvonlisä- ja tulovero-ohjeistuksessaan todennut: ”Urheiluopistoverkosto koostuu 11 valtakunnallisesta liikunnan koulutuskeskuksesta, jotka maantieteellisesti kattavat koko Suomen. Liikunnan koulutuskeskusten toimintakenttä on laaja ja se käsittää suomalaisen liikuntakulttuurin kaikki sektorit. **Urheiluopistojen toimintasektorit ovat ammatillinen koulutus ja ammatillinen lisäkoulutus, vapaan sivistystyön koulutus, valmennuskeskustoiminta sekä vapaa-ajan liikunta-, virkistys- ja matkailutoiminta**”.

”Urheiluopistot ovat voittoa tavoittelemattomia yleishyödyllisiä osakeyhtiöitä tai säätiömuotoisia yhteisöjä (ja yksi kunnallinen oppilaitos). **Urheiluopistojen toiminnan liiketaloudellista kokonaisuutta määrittää pitkälle jako valtion rahoitukseen ja maksulliseen palvelutoimintaan.** Pääsääntöisesti kaikkien 11 urheiluopiston valtionosuuksiin perustuvan toiminnan kokonaisuus on samanlainen ja sitä ohjaa vapaan sivistystyön ja ammatillisen koulutuksen lainsäädäntö niin toiminnan kuin rahoituksenkin osalta.”

”Urheiluopistot tarjoavat valtion rahoittamaa liikunta-alan ammatillista koulutusta sekä maksullista palvelutoimintaa. Urheiluopistojen harjoittama **elinkeinotoiminta on usein eriytetty opistojen omistuksessa oleviin tytäryhtiöihin.**”

Jo edellä oleviin perusteluihin viitaten, Lapin urheiluopiston ammatillista koulutusta ei tule irrottaa erilleen urheiluopiston muusta kokonaisuudesta.

PWC: ”Urheiluopistojen aluetaloudelliset vaikutukset ovat suuret ja vahva vaikuttavuus pohjautuu urheiluopistojen saamien **valtion osuuksien tehokkaalla hyödyntämisellä** yleishyödyllisen toiminnan aikaan saamiseksi laajasti paikallisessa ja alueellisessa sekä valtakunnallisessa urheilu- ja liikuntaverkostossa yhdessä lajiliittojen, seurojen ja kuntien kanssa. Toiminta ilmenee koulutustoimintana sekä yleishyödyllisenä maksullisena palvelutoimintana esim. urheilukilpailu- ja liikuntatapahtumien muodossa.

”Suomessa on myös koulutuskuntayhtymän omistama urheiluopisto, joka muodostuu urheiluopistosta sekä yhtiömuotoisesta yksiköstä. Kunnallisen urheiluopisto toiminta vastaa suurilta osin muiden urheiluopistojen toimintojen arviointia. Erona kunnallisessa omistuksessa olevan urheiluopiston osalta arvioidaan kyseisen toimijan liiketoimintaa ja sen luonnetta, ei yleishyödyllisyyttä.”

3. Laki ammatillisesta koulutuksesta § 22 määrittelee tutkintojen ja koulutuksen järjestämisluvasta. Lapin urheiluopiston osalta se Lapin urheiluopiston toiminnan siirtyessä kuntayhtymälle siirtyi sitä koskevalla puitesopimuksella. **Puitesopimuksen 2 § korostetaan erityisesti sitä, että kuntayhtymä turvaa Lapin urheiluopiston toiminnan Lapin liikuntakeskuksena.** Olin osaltani valmistelemassa puitesopimusta ja muistan tarkoin sen hengen, jolla opistokokonaisuus kuntayhtymään siirrettiin.

Siksi nyt tehty kuntayhtymän johtajan/hallituksen päätös toimialarakenteesta on puitesopimuksen vastainen. Sen sijaan ei ole puitesopimuksen vastaista, että koulutuskuntayhtymä hankkisi koulutuksen urheiluopistolta, ja antaisi sen hoitaa ammatillisen koulutuksen kiinteänä opiston omaa toimintaa.

4. Nimetessään REDU:n rehtorin myös urheiluopiston ammatillisen koulutuksen rehtoriksi on kuntayhtymän johtaja/hallitus rikkomassa urheiluopiston hallinnollista kokonaisuutta. **Vapaan sivistystyön lain mukaan opistolla on oltava rehtori.** REDU:n rehtori ei tätä sektoria voi hoitaa, eikä samassa yksikössä voi olla kahta rehtoria. Tämä olisi edelleen sekoittamassa vastuullisten toimijoiden tehtäviä ja asemaa. Santasport Finland OY on jo riittävästi sekoittanut opistokokonaisuuden hallinnointia, eikä valitettavasti ole pysynyt omalla tehtäväalueellaan.
5. Rovaniemen koulutuskuntayhtymän Hallintosäännön 18 §:ssä on määritelty rehtorin, tulosalueen ja sisäisen palvelun johtajan asema ja tehtävät. Opiston osalta ne tulee olla tulosalueen johtajan, ei REDU:n rehtorin tehtäviä muutoin opiston hallinnollinen ja opetuksellinen toiminta edelleen sekoittuu ja häiriintyy.

6. Esitetty organisaatiouudistus, joka koskee urheiluopistotoiminnan ammatillisen koulutuksen osuutta, **merkitsee urheiluopistotoiminnan pirstaloitumista**. Sen seurauksena urheiluopiston sisälle muodostuu ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön välille rajapinta/aita, joka estää osaamisen ja resurssien ristiin käytön urheiluopiston sisällä sekä valtion edellyttämän kustannustehokkaan urheiluopistotoiminnan. Pahimmassa tapauksessa se aiheuttaa valtakunnallisen liikunnan koulutuskeskuksen toiminnan loppumisen.

Yhteenveto

Kuntayhtymän hallituksen tulee muuttaa kuntayhtymän johtajan 24.4. tekemää ja hallituksen 2.5. päättämää toimialarakennetta siten, että urheiluopisto pidetään omana kokonaisuutena, eikä sen yhtä osaa liitetä REDU:n rehtorin alaisuuteen.

Kun OKM tähdentää urheiluopistojen valtionosuuksien tehokasta hyödyntämistä, Kuntayhtymän hallituksen tulee valvoa, että **Lapin urheiluopiston saamat valtion osuudet käytetään niihin myönnettyihin toimintoihin**, ja että opisto pysyy omana itsenäisenä toiminnallis-taloudellisena kokonaisuutena, joka saa järjestää palvelunsa parhaaksi katsomallaan toiminnallis-taloudellisella tavalla.

Leena Jääskeläinen
liikuntaneuvos, rehtori eläkkeellä
Rovaniemen kaupungin jäsen

Hiukantie 45, 96100 Rovaniemi
puhelin: 0400 435295
sp: leena.jaas@pp.inet.fi